

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40-ik szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezésérubben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A gömörmezei magyar közművelődési egyesület közgyűlése.

A gömörmezei magyar közművelődési egyesület folyó hó 14-én a tagoknak élénk részvételével tartotta meg évi szokásos közgyűlését a vármegyei ház gyűléstermében. Szinte jóleső s a jövőre nézve biztató volt ez az élénk részvétel, mert azt engedni következtetni, hogy azok, kik az ezren jóval felül volt tagok közül híven kitartottak a zászló mellett, komolyan érdeklődnek a nemzeti ügyért, s lelkesedések nem szalmaláng.

A közgyűlést az egyesület nagyérdemű elnöke: **Török Bálint**, a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Hazafiai örömmel üdvözlöm egyesületünk mélyen tisztelt tagjait, mielőtt azonban évi működésünkről beszámolnánk, az egyesületünk ügykörében a lefolyt év alatt előfordult két figyelemre méltó mozzanatról teszek különösebben is említést. Ezek egyike uraim, az, hogy megyénk kiváló szülöttje, a jótékonyágáról általánosan ismert gróf Andrássy Dénes — miként arról a hozzám küldött megleghangú levelében kiértékelte — az egyesület védnökségét elfogadta s ez alkalomból alapítványát is 1000 forinttal gyarapította. Az időközben összehívott választmány, elnöke útján válaszolt ugyan a nemes grófnak, hálás köszönetét fejezve ki a hazafias tettért, de ezenfelül javaslatkép azon kérést intéztem önökhez, hogy azt a jelen közgyűlés is tolmácsolja s halálát ezen lekötelező áldozatkészségért jegyzőkönyvileg is kifejezni sziveskedjék.

A másik kiváló mozzanat visszaemlékeztem bennünket a millenniumi kiállításra; az országos zsűri ugyanis egyesületünket kiállításra és működéséért előismerő okmányokkal s nagy éremmel tüntette ki. Ezen kitüntető érem azonban nem egyesek, nemis az egyesület kizárólagos érdemeit dicsőíti, hanem dicsőíti Gömörmezei értelmiségét, egész közönségét; kimagasló érdeme itt egyeseknek nincs, mert közös működés hozta létre azon eredményeket, melyeket az egyesület ez idő szerint felmutatni képes. De a legtöbb érdem illeti itt mégis Gömörmezei köztörvényhatóságát azon hazafias áldozatkészségeért, hogy millenniumi határozatával módot nyújtott működésünk fejlesztésére.

A lefolyt évben egyesületünk úgy anyagilag, mint

kulturális intézményekkel, új ovodák felállításával is gyarapodott. A millenniumi alaptőke kamataiból ugyanis már 400 forint állott rendelkezésünkre; ennek segítségével értük el azt, hogy Cserenesény és Pongyolok községekben egyesületi igazgató: Józsa Antal és Szathmáry József titkár urak fáradhatlan ügybuzgalma segítségével új ovodákat létesítettünk, a harmadik ovoida felállítása pedig Felső-Pokorágyon folyamatban van.

Az egyesület tagjainak száma a lefolyt évben is fogyott, ma már csak egyesek maradtak meg, különösen a nagyobb községekben vannak az egyesület iránt érdeklődő tagok, az egyesület ismételt felhívásai eredménytelenül hangzottak el. Pedig a jelen viszonyok között, oly időkben uraim, midőn anyagi előnyök után futkos a közönség, midőn a hirtelen meggazdagodási vagy érdeketlenne teszi a nagy tömeget az iránt, ami az egész nemzet szent ügye, ily korban valóban szükséges, hogy legyen oly egyesület, mely folytonosan gondolkodik kényszerítse a honpolgárt arról, hogy mivel tartozik hazájának s mely a honfisziv tisztultabb érzelmeit, a léleknek nemesebb indulatait a hazáért s nemzetiségünkért küzdő nagy ősök érdemeire figyelmezteti, s mely kibontja a régi lobogót, amelyre a honfellelket nemesítő eszmék vannak írva.

Széchenyi István a legmagyarabb történelmi jelentőségre emelkedett egyik örökbeszű művében azt mondja: beszéljen kiki tótul, németül, vagy bármely nyelven házi körében, szabadságában áll négy fal között istenét keble s meggyőződése szerint imádni, de ezen engedményekért folyton viszont mindaz kirekesztőleg magyar nyelven, ami a nyilvános élet körébe vág, valamint a négy fal között szabadon gyakorolt vallásuk is az isten égének tág boltozatja alatt, mind csak egy érzelmebe olvadoznak, melyet erőny, honszeretet és dicsőség gerjeszt.

Ezt irtuk uraim, lobogónkra, ezt védje s kövesse kis seregünk mind végig, hogy nemzeti közérzetünk hullámlása ne legyen csak buborék, lelkesedésünk pedig füsttő alakult szalmatűz, hanem munkálkodjunk, csekély erővel bár, de elfáradhatatlan hazafiai lelkesedéssel azon eszmékért, melyek izmossá teszik a magyar fajt: terjedjen szépen zengő nyelvünk a Kárpátoktól-Adriáig, s annak szolgálatában virágozzék egyesületünk!

Végül megilletődéssel emlékezem meg egyesületünk elhunyt egyik buzgó tagjáról, aki számvizsgáló bizottságunk állandó elnöke volt, Sárközy Gyuláról, az egyesület ügybuzgó pénztárnoka Horváth László pedig huzamos idő óta küzdökdi beteg ágyában az emésztő kórral; fejezzük ki uraim, egyrésztől a boldogult iránt érzett mély sajnálatunkat, másrésztől pedig hő ohajtásun-

kat, hogy a sokat szenvedő szeretett pénztárnokunknak erejét, egészségét hova előbb adja vissza a gondviselés.

Ezek után még egyszer szívélyesen üdvözölve önököt, tisztelt uraim, becses figyelmüket s hazafias érdeklődésüket kérve, a gyűlést megnyitom.

E szép, lelkes beszéd mindenkit magával ragadott s a közgyűlés jegyzőkönyvben kívánta megörökíteni.

Majd **Szathmáry József**, az egyesület titkára olvasta fel általános figyelem között az évi munkásságról szóló következő jelentését:

Tisztelt Közgyűlés!

A nyelvnek hódító hatalmát, átalakító, megtartó bővös erejét jelzi Kölesy Ferencz, midőn azt mondja, hogy a nemzet a szó által ideát, az idea által tetterőt s tett által jótékony, egyetemes változásokat nyer. Ez ítélet a múlt s a jelen gazdag eseményei által igazolva, vérvé vált mindazon nemes szívű embereknek, kiknek keblét nemcsak az egyéni, a személyi szükség, az én, hanem annál sokkal magasabb, eszeményi dolog, a köz, az egyetemes, egy nemzet magasatos eszméje dobogtatja; kiknek célja nemcsak leléni a jelen, hanem meghódítani, megteremtteni s örökre megőrizni, biztosítani messze-messze szép jövőnkét is. Tenni ezt azzal a gondlattal, tudattal, hogy ezt senki észre sem veszi, önmagának semmit, vagy nagyon keveset használ, csak „a pályát tisztítja, melyben egykor majd az istenfiai szabadon futhassanak“: ez a cselekedet, ez a közhasznú élet az, mely az avatottak előtt ma a nemes leveleket kiállítja és megpeeséltelheti.

Ilyen nemes cselekedetet, ilyen közhasznú életet végez az, ki magyar létére a magyar közművelődési egyesületek bármelyikének zászlaja alá lépett, mert azok mindannyian a közért, a nemzeti egységért működnek, éltek erejök, megdönthetetlen jelszavuk: „Nyelvében él a nemzet!“

Mert, tisztelt közgyűlés, mint az azok a csaknem mindennap olvasható, lelketlen nemzetiségi agitációk mutatják, ma már nem elég az, ha valaki maga igaz honfi, igaz magyar; hanem a lelkünkben élő egységes magyar állameszme egy újabb köteletséget is rótt reánk: *nemcsak magunkat megtartanunk, hanem, megőrizni a gyengéket, felemelni az elesetteket*, mert mind testvéreink azok, ennek a hazának édes gyermekei! Sőt az a pusztító tűz, mely Magyarországnak legmagyarabb vidékein lelketlen izgatók által szítva oly gazdagon szedte áldozatait, a fenti köteletséget egy újabbal toldja meg:

Az erdőbe jöttem. Hiszen itten máskor dalt hozott ajkamra a vig madár ének, ha a lombok alatt zöld pázsiton ülve tarka virágokból koszorút kötöttem, bokrétát alkottam. Csengő madár ének, lombok susogása, kis patk esőrgőse máskor megvigasztalt. Mily nagyot kacagtam, ha a pajzán viszhang boldog éneketem tompán megúj-
rázta s visszaemlékelt rám a távoli béreztől . . .
De nem úgy történt most! . . .

A zöld lombok alatt nyögve bug a gerle, jó párját keresve zokog a vadgalamb, mindenütt keresi, sehol sem találja; szerelmi bűt beszél, susog a zöld levél, fájdalmat tolmácsol madár piczi szája.

Hol találok meg hát régi nyugodalmam? Megkérni mentem el a csacska esermélyhez, beszélje el nekem, mit nem tud a galamb. A locsogó habok gonyolódva szóltak, elfutottak tőlem, elutasítottak, menjek a virághoz, megmondja az nekem, hogy mit vesztettem el, mi van a szívemben.

Virágszedni jöttem, hogy tőle megtudjam, hol van nyugodalmam, régi boldogságom?

Kék harangvirág volt első, a kít kértem. Harangját megrázta, nem tudja mi bajom. Az ibolyát kértem, az sem adott választ, gyöngyvirághoz jöttem, maga mellé hívott s megnyitotta száját, elkezdett beszélni. Beszélt szerelemről, fényes menyországról, ölelő karokról, üdvöt adó esőkről s beszéde oly kedves, jól esett lelkemnek, dobogó szívemnek.

Mig beszédén kissé merengve álmodtam, vad kéz riasztott fel, egy férfi jött hozzám. Durván kiáltott rám s elhűzött engemet s széttröte álmodat, legkedvesb álmodat.

Fogoly vagyok! . . . Miért? Ki mondja meg nekem? Veszélybe életem, közel van halálom. Meghalni ily korán rebéz, nehéz nagyon! Hiszen szívemben még álom s remény vagon! . . . Álom s remény! . . . Mi szép! . . . Beteljesülne még! . . . Azt mondta gyöngyvirág, mesélte kis szája . . .

Mig Etelka így beszélt csendesen, a nép meghozta az ítéletet. Irtis ellenállása mit sem használt, kimondta a halált. S most visszajöttem, hogy végrehajtsák azt.

— Leányom — szólt fájdalmasan Irtis — átkozd meg sorsodat, fejed fölött a pácza eltörve, meg kell halnod. Készülj utolsó órádra s imádkozzál!

TÁRCZA.**Hit és szerelem.**

(Beszély.)

Irtis: SZATHMÁRY JÓZSEF.

(Folytatás)

— Vatta! — kiált a leány utána. Elment! . . . Mi lesz ősz apámmal? . . . Beszélni fogok a leánnyal, hátha elvonhatja az átkos tervtől szívét? Ha Vatta nem lesz vezér, a nép magától kezdeni fél, s nem lesz semmi a dologból. . . . Miféle kiáltás az? Mintha leánysírást hallottam volna? . . . Nagy ég! . . . Etelek itt, elfogyt! . . . Mi lesz vele? . . .

A mezdördült bokrok közül Etelka alakja tűnt ki, utánna két esatlós, kiknek arca öröm foglalta el. Ezek voltak örül kiállítva, hogy az áldozat alkalomával meg ne lepje őket senki, s hogy ha valakit, a ki utánuk lesett, észrevettek, elfogják. Így került kezükbe Etelka. Örömközlésükre a mulatók mind elősiettek.

— Társak! — szólt az egyik, — a berek alján járt e leány, mindent látott, halál reá!

— Utánunk lesett, — tódította a másik, — keresz a nyakában, elárulhat, halál reá!

— Halál reá! — zugott a nép.

— Vatta! Vatta! Hát nincsen itt? kiált Jolán. Megmentheti! . . . Ha e leány elvész, tervem bukik. Megkeresem, bárhol legyen! s sietve távozott az irányban, merre Vatta eltűnt.

— Ne bántsatok? — esengett Etelka. Mi vétkem, nem tudom.

Irtis megdöbbenve állott ott, arca a belső küzdelem dúló vonásaival. Jól tudta, hogy Vattát tervében a leány szerelme gátolja, az tartja vissza a cselekvéstől. Mióta e leánnyal találkozott, azóta lett álmodozóvá. Órákig elült egy hegyen, fejét kezébe hajtva. Ez a leány a gát, mely az esemény bekövetkezését akadályozza. Most mily jó alkalom volna, hogy elveszítse. Öleld meg! szólt értelmre, Vatta csak hite hatalma alatt lesz! De hát a leány oly szép, oly ifjú, talán szerelme hozta e helyre, mily nagy fájdalom lesz Vattának, ha érzelme tárgya ily gyászos módon hal el. . . . Mentd meg! sugta szíve.

— Hivem! — szólt. Ne hirtelenkedjünk Megfontolás legyen tettünk vezére. Ily ifjú életet a sirba zárni le, megfontolás nélkül szégyen azoké!

— Egy vesszen el inkább, — kiált a sokaság, — mint mi! Halál reá!

— Gondoljunk meg, ő Miklós leánya! . . . Jerünk kissé félre, hallgassuk ki az öröket s itéljünk higgadtan. Addig Temes vitéz a leánnyal itt marad!

Rosz kedvvel ment a nép Irtis után, Temesre bizván Etelekát.

Ott állt a leány, arca fehér volt, mint a hó, álomnak tűnt fel előtte a való, reszketett, mint a nyárfa levele. Remegő ajkai bús panaszra fakadtak:

— Fogoly vagyok. Miért? Ki mondja meg nekem? . . . Veszélybe életem, közel van halálom! . . . Virágszedni jöttem, magányt kerestem én, az erdő esendjében álmodni álmodok, elmerengve szőni édes ábrándokat, nyugalmam keresni, elvesztett nyugalmam . . . Mióta ösmerem, folyást csak őt látom, ébren, alva, éjjel, felőle álmodom. Kicsiny szobám máskor édes daltól zengett, azóta zárda lón, szomorú néma lett; helyem nem találtam, nyugalmam nem lettem; csak őt, csak őt látni, enyémnek mondani, gyöttrő gondolatom, egyedüli vágyam . . . Majd munkát kerestem, a munka enyhét ad, ha gyöttrő gondolt, búval telt a kebel. Fanni kezdettem el. Nem ment, orsóm lehullt, elszakadt a fonál, hiszen gondolatom máshol, körötte járt . . .

A kertbe mentem el, kicsiny virágaimmal beszélni, ő velük, kedves társaimmal. Most néma volt minden! . . . A róza nem beszélt, szomorun hajtja le sötét piros fejét, lombok közé bujt el. Szegfűm elfeledte most édes meséjét, illatos rezeda szerelmi bűt említ, mint esalta meg egykor, hogy szakadt meg szíve, midőn a lilium narcsához szegődött, annak örök társa, kedves szeretője; bajdani ruháját, kék harangvirágot azóta nem hordja, barna szín illik szíve mély bűjéhez. A vig ibolya is — máskor mindig nevet, versenyre hívja föl kacagva az eget — a vig ibolya is bánatos lett mostan, mélyen behűzött a bokor tövébe.

Vigaszt nem találtam, enyhét itt nem lettem, máshol kell keresnem, máshol feltalálnom régi nyugodalmam, csendes boldogságom.

szerepettel és szeretetben tanítani, oktatni vezetni még a mieinket is!

E kettős célt szolgálta fennállása óta mindig s a múlt évben is egyesületünk. Működésén s az elért eredményeken végig tekintve, bátran mondhatjuk, hogy az elmúlt év mind a többivel összehasonlítva a leggyümölcsözőbb volt, mert nemcsak megtartottuk régi területeinket, hanem igen jó sikerrel még újabbakat is hozzáadtunk.

Legelső helyen egyesületünket ért kitüntetésről kell megemlékeznem. Az ezredéves országos kiállításon ovodánkban készített tárgyakkal, tíz éves működésünk feltüntetésével stb. vettünk részt s a bíráló bizottság egyesületünket *kiállítási érdemmel* s oklevéllel tüntette ki, mi fényes bizonyossága annak, hogy azok a fillérek, melyeket e megyének hazafias érzelű polgárai évről-évre összehordtak és hordanak, nem veszték el, hanem nemzeti közkinésé váltak a magyar szó terjesztéséb-n.

A mi az egyesület tagjainak számát illeti, e tekintetben a tavalyihoz képest nagyon esekély emelkedés tapasztalható. Ha ennek okát keressük, könnyű megtalálni. Az a nyomasztó anyagi szükség s bizonytalan tekintet a jövőbe, mely a múlt évben rémítetett, sőt még most is fenyeget, mindent megmagyaráz. Nem is tettünk e tekintetben egy oly lépést sem, melyre bárki is rámondhatná az erőszakoskodás jelzőjét, hanem megelégedtünk azzal, ha valaki felkérésre fizetett s a szolgabírói hivatalokat nyugtáink behajtásával nem zaklattuk. Különben nincs a világon visszásabb dolog, mint a jótékonyagnál erőszakoskodni. Folyó hó 14-ig beadott jelentések alapján az alapító tagok száma 127, a rendes tagoké 252, pártoló tag: 30, összesen 409.

Örömmel jelenthetem azonban, hogy nagyobb mennyiségű adományokkal ez évben is többen járultak az egyesület alapítókéjének gyarapításához. Első ezek között *gróf Andrássy Dénes* ő méltósága, ki a *védnöki* tiszteet kegyesen elfogadván 1000 forintot küldött az egyesület céljaira, újabb bizonyosságát adván ez által nemes keble azon törekvésének, mely a humanus és kulturális intézmények emelését mintegy céljává tűzte ki s boldogságát ezek előmenetelében keresi és leli meg. Biztosíték továbbá nekünk is, hogy ő a miénk s hazánk egyik legjótékonyabb főurat, kit itt-ott már a jótékonyág megtestesítőjének neveznek, mint védnökünket tisztelhetjük. Egyesületünknek egy másik, folytonos pártfogója, gyámolója a *Rima-Murány-Salgótarjáni-Vasmű Részvénytársaság* ez évben is megfogadta szíves adományát midőn alapítványát 200 forinttal emelte. Ez a kitűnő iparvállalat, ime, évről-évre bebizonyítja, hogy nem csak a föld belsége, hanem az ember keble is érdekli, hogy mindkét helyről minél több hasznosat hozzon az emberiség javára forgalomba.

Egyesületével tart annak nagytekinetű vezérigazgatója: *Borbély Lajos*, ki alapítványát mint minden évben, úgy most is 50 frttal emelte, mit a nyilvánosság előtt is hálával köszönünk meg. *Galotti Miksa* Coburg hercegi vasgyári mérnök annak emlékére, hogy a magyar honpolgári esküt letette, az egyesületnek 30 frtot ajándékozott. A *Gömör-megyei ifjuság* is növelte alapítványát. A tőle rendezett táncmulatság tiszta jövedelme 160 frt volt, mely összeget egyesületünk céljaira áldozta föl.

Múltán megérdemlik e gondos pártfogók hogy a közgyűlés is kifejezze jegyzőkönyvi köszönetét irántuk.

A mi a vagyoni állapotot illeti, azt bővebben a számvizsgáló bizottság jelentése fogja feltüntetni. Annnyit azonban előre is jelezhetek, hogy a központ évi bevétele és kiadása 2972 05 frtot tesz ki. Az alapvagyon a múlt évben 13865 frt 97 kr. volt, ez évben 15156 frt 20 kr. a szaporodás tehát 1290 23 kr.

Ez a vagyoni kimutatás azonban javítás alá esik. Alapítványaink ugyanis úgy vannak téve, hogy azok kamatait az egyesület céljaira kell fordítani. E kamatok azonban már évek óta nem vétettek el a tőkétől s nem fordították rendeltetésükre. Az én számításom szerint ilyen el nem költött kamattöbblet 696 forint 20 kr. Van

ugyanis egyesületünknek 105=50 frtos alapítványa, melynek értéke 5250 frt, 10=100 frtos alapítványa, melynek értéke 1000 frt. Hámos Antal-alapítványa 150 frt, a Szentiványi Miklós alapítványa 200 frt, a Heinzmann egyesített alapítványa 300 frt, a Borbély Lajos alapítványa 550 frt a Nemzeti Casino alapítványa 700 frt, a Gömör-megye ifjusága alapítványa 910 frt, a gróf Andrássy Dénes alapítványa 1200 frt, a Latinák testvérek alapítványa 2000 frt, Rima-Murány-Salgótarjáni-Vasmű Részvénytársaság alapítványa 2200 frt. Ha ezeket összeadjuk, 14460 frt összeget tesznek. Emynéinek kellene lenni a központi törzsvagyonnak, ez pedig 15156 frt 20 kr.; el nem költött kamattöbblet tehát 696 frt 20 kr. Ezt az ügyet minden bizonynyal rendezni kell.

A választmány a lefolyt évben 2 gyűlést tartott, hol a folyó ügyek intézettek el. Egy kulturális, s nemzeti szellemi szempontból nagyfontosságú határozatot 1898. jan. 28-án tartott gyűlésben hozott, midőn a vármegyei kir. tanfelügyelő átiratára, mely a m. kir. vall. és közokt. ügyi minisztérium 12374/1897 és 8955/1897 sz. rendeletében megadott engedélyre támaszkodik, a *tiszolezi* állami iskola felépítésére a közgyűlés utólagos jóváhagyásának biztos reményében 11000 frt kölcsönt szavazott meg. Ez összeg részletekben szolgáltat ki s a folyóvá tett kölcsöntöke után járó 5%-os kamatok évnegyedenként előlegesen lesznek fizetendők, a kölcsönrel az egyesület sem annak adásánál, sem pedig a visszafizetésnél semminemű bélyeg vagy illetékköltség nem terhelteti. A kölcsönösszeget a minisztérium az 1899. évi államköltségvetés törvényerőre való emelkedése után fogja az egyesület részére a rimaszombati m. kir. adóhivatalnál kiutaltványozni. Mint látszik, egyesületünk e kölcsönnyel anyagilag hasznot húz, mert 1/2 %-ot nyer, szellemileg pedig még nagyobb a nyereség, mert a magyarságot terjesztő emez új templom gyorsabban felépül, hamarabb megkezdődhetik a jó magok elhntése.

A mi az egyesület további működését illeti, az a szokott mederben, a megszokott körültekintéssel és esendben, de eredményesen folyt. Egyesületünknek törekvése eleitől fogva legnagyobb részét óvodák felállítására, támogatására irányult, mert meg van győződve a felől, hogy ha a romlatlan gyermeki szív megszereti a magyar szót, az többé ajkáról el nem röpül s támogatva később az iskolai neveléstől is, a szó egykoron ideát, az idea tetteről a tetterő majdan tettet szül. Nincs erő, mely a gyermekálmokat kiűzze a szívből még nagy korban sem! A szív mindig visszavágyik oda, hol az első gyermekjátékok lefolytak, hol *„társival játszani körben állt”* „pergett kicsiny dobockája”, „pillangót” játszottak, „galambot” fogdostak s a játékkal együtt a vers, nótá is véreb ment által. Kiszámíthatlan az a haszon és előmenetel, melyet a magyar nemzetiség ügyének az óvodák eredményeznek, mert a kicsinytől gyakran a nagy is tanul!

Egyesületünk által fentartott és segélyezett régibb óvodák a következők: *helpai, ratkói, rőczei, csetneki, veszverési, nyustyai, oláhpataki, fazekas-zsaluzsányi*. Újabbakat alapítottunk nagy utánjárás, de annál kitűnőbb eredménnyel itt a szomszédban *Cserencsényben, Pongyelokon, F.-Pokorágyon*. A közgyűlés jóváhagyásának reményében, hogy fel ne oszadjék, segélyeztetett a *Rákos* községi óvoda. Újabbban a nemzetiségi határvonalon a költségvetés erejéhez képest több óvoda állítása van tervben, mit a megyei millenáris alap évről-évre növekedő kamattöbblete valószínűleg meg fog engedni. Szinte jól esik kimondanom, hogy ez a mi kis, megyei közművelődési egyesületünk a többi hasonló intézmények mellett mily magasan emelkedik ki e téren!

De nem feledkezett meg az egyesület az idősebbekről sem. Segélyezett, jutalmazott iskolákat, tanulókat. Tanszerekkel ajándékozta meg a *genesi, vestéri, rokfalvai, hámosfalvai* iskolákat, tankönyvekkel a *pacsai* iskolát, a *rimaszombati* egy. prot. főgymnasiumban pályadíjakat osztott, magyarnyelvű énekes könyvekkel látta el a *hámosfalvai* egyházközséget, segélyezett *olvasóköröket*,

Vatta szólanul áll egy ideig. Az ijedség, a fáradság lecsukták ajkát Erős keble lázasan lihegett. Tétovázva függeszti szeméit a jelenlévőkre, mintha álmódott volna, tévedezve szedi össze gondolatait s midőn meglátja karján a nőt s megdermedve állani maga előtt a választott hóhért, eszébe jut minden, magához tért. Hölgyét balkarjára véve, kirántva kardját, kipírult arczeal, szikrázó szemekkel, mely fájdalommal kiált fel:

— No most ki lesz a hős? Ki fog megölni egy gyöngye nőt? Oh gyáva had, hát volt lelketek, hát elnézte volna hitvány szívetek, hogy előttek folyon ki vére egy ártatlannak? Nőt gyilkolni magyar szokás? Hitvány tömeg! Szégyen, hogy véretek vagytok! Kardom kezemben van, foly véretek ha ujjatok e lányhoz ér! Ki más világon szolgám lenni vágy, ide! Aczélem elbocsátja majd a föld alá! Világ ellen megvéden őt, jertek a testetek kardom hasítja szét! . . .

— Kérlek Vatta, szólt közbe Irtis, ne heveskedj! Ismered törvényeinket! Megleste áldozatunk; nem csak reánk, de rád is veszélyt hozhat. A törvény parancsol s mi engedelmeskedünk!

— A törvény! . . . Azt ti alkottátok! Nagyobb annál a másik, mely szívünkbe van véve, melyet istennünk Hadúr alkotott, a szeretet, a védtelenek pártfogása! Megölni nem engedem, testemen át juthatok hozzá! Ó az enyém! ki fogja az én tulajdonomat megsérteni?

Mély hallgatás. A nép megfélemltet. De előállt ekkor Körös. Bátran emelte fel fejét, dörgően szólott szava:

— En! kiáltott. Mi! E lányunk halni kell! Vagy holnap már bennünket keresnek halálra. Tudod te jól, hogy atyja nagy hatalom, a legbüzböb keresztyén, legátkosabb gyűlölőnk! . . . Ha megtudja — a nőknek ajka mindig fecseg, meghalva mindenik, ha azt, mit látott, hallott, keblébe kellene eltemetni — ha megtudja, hogy hozzá ily közel áldoztunk, lelkünk érzelmeinek, a tilalom dacára, kifejezést adtunk, mindent elkövet, hogy függjünk. Vagy te azt kívánod, hogy ezer más érjen a szégyenletes halál, saját hitorsorsaid bitón csüngjenek? Hány árva, hány özvegy fog sirni e lányért? Haljon meg! . . . A törvényt te is alkottad, engedned kell neki! Hitvány lélek az, nemtelen bíró, ki felfüggeszti, meggátolja a törvény végrehajtását, ha maga érdekelve van! Haljon meg!

Haljon meg! zúg a nép.
(Folyt. köv.)

népkönyvtárakat, járatott hazafias szellemű lapokat, szóval egyesületünk megjelent áldástíntő kezével mindazokon a téreken, hol a magyar nemzetiségi ügynek bármilyen módon is hasznára lehetett.

Tisztelt közgyűlés! Az egyesület az áldásos működésével, mint fentebb említém, feladatának egyik részét fényesen igyekszik megoldani; reánk azonban még egy más kötelesség is vár: a mieinket is szeretetben tanítani, oktatni. Nem tartaná e jónak a közgyűlés, ha az egyesület most itt, majd amott népies felolvasásokat rendezne s a tárgy ügyes megválasztásával népünknek mindegyik okos és józan gondolkodásmódját öregbítene, erősítené? En hiszem, hogy ily felolvasások tartására sokan és szívesen vállalkoznának közöttünk!

Ime, tisztelt közgyűlés, az egyesület egy évi működése változatosan! Azok, kik minden tettükre dobot vagy sipot szeretnek akasztani, vagy a kik csak önmagukért élnek, jelszavuk lévén a *haini* motto: „*Avagy őrizője vagyok-e én az én atyámfiaimnak?*” mosolyogva néznek ez eredményekre s kicsinylőleg kérdik: miért mindez? vagy mi hasznod van belőle? . . . Ez egyesület minden egyes öntudatos tagja, hiszem, érzem, önmagában, lelkében hordja és érzi tette jutalmát. Nem kell arra diésérő szó, nem kell arra magasztalás, mert már akkor értékéből veszít, hiszen az igazi érdem jutalma önmagában van!

Haladjon az egyesület megkezdett útján, teljesítse lelkesen kitűzött célját, a jutalom nem marad el; a jutalom: *nemzetünk erősödése, édes hazánk boldogulása!* Van-e ennél szebb cél, miért fáradozni embernek lehetőség adatott? . . . Minden, a magyarságnak megtartott vagy visszavett lélek a magyar nemzeti Geniusnak kedves halás mosolya az egyesületre!

E jelentés kapcsán a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a lelkes adományozóknak, jóváhagyta a *tiszolezi* iskolára adott kölcsönt, a kiállítási érmet s oklevelet a megyei múzeumban helyezi el, az alapítványok rendezésére háromtagú bizottságot nevezett ki, melynek tagjai: *Baksy István, Józsa Antal, Eperjesy József* s a *titkár*.

A felolvasások tartását a közgyűlés elvileg jóváhagyta, gyakorlati kivitelét a kedvező alkalmakra bízta.

A pénztárvizsgáló bizottság jelentése után a jövő évi költségvetés került tárgyalásra. A helpai, ratkói, rőczei, csetneki, veszverési, nyustyai, oláhpataki, fazekas-zsaluzsányi, rákosi, hosszuszói, cserencsényi, rimabrézói, felső-pokorágyi, pongyeloki óvodákban, illetve nyári gyermekmenhelyekre, népkönyvtárakra, olvasókörökre, énekes, iskolai, imakönyvekre, óvodai felszerelésekre, lapokra s tőkésítésre 3162 frt 18 kr. költséget állapított meg a közgyűlés.

Józsa Antal igazgató előterjesztésére a *Nemzeti Casino* alap kamattöbblete 31 frt 50 kr. a magyarnyelv terjesztésében kitűnt *Biró Biláné* nagy-szlabosi tanítónőnek ítélte. Új választmányi tagokul megválasztottak *Dapsy József* és *Terényei János*. Ezzel néhány kisebb ügy elintézése után a gyűlés az elnök lelkes éltetése között véget ért.

Igazán szép ez egyesület célja s működése, mindenkinek szíven kellene hordani ennek sorsát, mert mint ez évi működése is megmutatta, egy kis jóakarattal, egy kis lelkesedéssel idővel még a „hegyeket” is megmozdithatunk!

Városi közgyűlés.

Rimaszombat városi képviselő-testülete f. hó 21-ikén délelőtt közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Honvédelmi miniszteri rendelet a katonai helyőrség iránt beadott kérvényre.
2. Szentés, város átirata Zimándi és Zelenyák plebános Kossuth Lajos ragalmazói elleni ügyben.
3. A községi iskolaszék előterjesztése a polgári leányiskolánál a természet- és mennyiség-tani helynek rendes tanítóval leendő betöltése iránt.
4. Intitőrész Endre városi ügyész kérvénye szabadságidő engedélyezése iránt.
5. Zathureczky-nővérek érdekében beadott kérvény, segélyezésük iránt.
6. A város tulajdonát tevő regálé-épületek újra bérbeadása iránt készített árverési feltétel.
7. Közrend és köztisztasági átdolgozott és módosított szabályrendelet tervezet.
8. Fogadó, szálloda, vendéglő iránt készített szabályrendelet.
9. Koresma, sörház és pálinkamérések iránt készített szabályrendelet.

Vármegyei közgyűlés.

Gömörvármegyei közönsége f. hó 14—15-ik napjain tartotta rendes nyári közgyűlést a vármegyei bizottság tagjainak élénk érdeklődése mellett. Mindenek előtt a terjedelmes és szépen kidolgozott alispáni jelentés olvasatát fel, mely egész terjedelmében helyesléssel vétettet tudomásul. A részvét igaz bensőségének melegevel emlékezett meg a vármegye közönsége *Dr. Szabó Samu* volt főorvos korai elhalálzásáról, s midőn érdemeinek jegyzőkönyvbe leendő beiktatásáról intézkedett, a mely gyászba borult családot fájdalommal részvételéről részvét-irattal értesíteni rendelte.

A megüresedett vármegyei főorvosi állásra Főispán ur ő méltóság *Dr. Meskó Miklós* dobsinai gyakorló orvos, a tornaljai járás tiszti orvosává pedig *Dr. Gaál Gusztáv* harkácsi körorvost nevezte ki, kik is a szabályszerű tiszti esküt a közgyűlés színe előtt letették.

— Ne, oh ne bánt! Atyám adjatok kegyelmet! Én nem tudom, mit vétkeztem. A szentháromságra . . .

— Halál! kiált a nép.

— Ne bántatok! Ha van szívetekben irgalom, kegyelmezzetek! . . . Tekintsetek ifjuságomra, még nem éltem, tavasz virul szíveimben . . . Ne fosszatok, ne fosszatok meg életemtől!

— Halál reá!

— Mindenre a mi szent, jövő boldogságokra kérek, ne bántatok! Ártatlan vért ontotok! Irtis te ismered atyámat, gyászos lesz öregsége, megreped szerető szíve, ha egyedüli vigasza, egyetlen gyermekétől fosztjátok meg! . . . Azt sem tudom, mi a vétkem, ne bántatok! . . .

A nép már már megszánta a sirva könyörgő leányt, a nők könnyezve kéri a férfiakat: „Ne bántatok, ne bántatok!” midőn egy komor kinézésű férfi Körös, hirtelen kiválik a tömeg közül, karját megtogja s durván taszítja le a földre a leányt.

— Ne késlekedjünk! szólt. A mi életünk több mint az övé. Ha elbocsátjuk, ma szabadok vagyunk, ki tudja, holnap hol leszünk? Hány lélek vált meg testétől ily fajta árulásra? Leány, ha nem imádkoztál, már késő! . . . Kunoss, jer és szurd le!

Nincs hát segedelem? Ártatlan vér fog ömleni? Egy gyenge nőt senki sem véd meg?

Mély esend. A nők zokognak, Irtis könnyeit törli. Mindenki sajnálja a szerencsétlen leányt, de rajta segíteni nem tud. A törvény szigorú parancsol a szív érzelmeinek! Ily ifjan, ily korán kell meghalnia. A nyíló rozsabimbót is megszántja az érző szív, ha letörve látja, hát még egy szép ifju leányt, ki erőszakosan vész el? . . .

Etelka térdre esett. Nem sirt már. Szíve túlárad a fájdalomtól. A nagy fájdalom pedig nem ismer könyveket. Halkan imádkozik: Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit eszeleksenek! s bezárta szeméit.

Kihuzva már a kard, mellette áll már a gyilkos, már felemelte a villogó acélt . . . midőn megzördül a bokor, sápadtan, süveg nélkül, zilált hajjal, égő szemekkel lihegő kebellet fut közénk Vatta, követve Jolántól s messziről hörgőn kiált: Ne bántatok! . . . Ne . . .

A nép s Irtis örömkialtással fogadják őt. Etelka feláll, égre emeli szemét, szívré szorítja kezét s egy nagyot sikolt:

— Vatta! . . . Ments meg! s a kiállott lelki küzdelmektől fáradtan a hozzásiető ifju karjaiba dől.

Örömeinek kívánt jegyzőkönyvíleg kifejezést adni a közgyűlés a telett, hogy vármegyénk közszeretben álló jeles fia, az országzserte ismert puritáni becsületességű *Szentiványi Árpád* a tiszai ág. ev. egyházkerület felügyelőjévé — ugy szölván — egyhangu lelkesedéssel választott meg.

Az őszinte elismerés nyitotta szóra ajkát főispánunk ő méltóságának, midőn megemlékezve arról, hogy *dr. Löcherer Tamás* közkórházi igazgató néh. dr. Szabó Samu betegségének tartama alatt valóban önzetlenül és önfeláldozóan teljesíté a főorvosi teendőket, — s hön szeretett kórháza vezetéséről a diszesebb állás kedvéért megválni nem kívánt, minélfogva indítványba hozta, hogy *dr. Löcherer Tamásnak* a vármegyei közegészségügyi szolgálat terén szerzett érdemei közgyűlési elismerésben részesüljenek. Mi sem természetesebb, hogy ezen indítvány közhelyesséssel fogadtattott a megye közönsége részéről.

Majd a vármegyei gyámpénztárnok *Horváth László* betegeskedése foglalkoztatta a közgyűlést. Horváth László erős kötelességérzetéről tesz tanúbizonyságot az, hogy szolgálatát a szó szoros értelmében akkor hagyta el, a midőn betegsége miatt ugyszölván magával is jó tehetetlen lett. E buzgó és tiszta lelkű megyei tisztviselő helyettesítése bizony erős gondot adott volna a vármegyei uraknak, ha nem allana rendelkezésére Istók József gyámpénztári könyvelő, ki szakértelme, puritáni becsületessége és tettereje által felhívta magára az intézők figyelmét. Eként aztán e nagyfontosságú ügy is megelégedésre intéztetett el.

Méltó részvételt keltett Sumjász község tűzveszedelem, s helyesséssel fogadtattott az alispán azon intézkedése, hogy a tűzveszélytől első felségelére az inség-alapból 500 frtot utalványozott. Köszönet szavaztatott vármegyénk buzgó főispánjának, ki a nmltóságú m. kir. belügyminiszteriumtól 1000 frt segélyt, építkezési célokra pedig ötévi kamatnélküli kölcsönként 2000 frtot eszközölt ki. — Jövähagyta a közgyűlés a helyszínen működött bizottság eljárását, nemkülönbén a kir. államépítészeti hivatal által készített beltelekfelesztési munkálatot is. Igy aztán e tulzsufolt lakásviszonyok meg lesznek szüntetve

Tárgyalás alá vétetett Jolsva városának ösmert ügye is; s a kiküldött bizottság azon jelentése, hogy az adott viszonyok között az eddigi r. t. városi szervezetnek nagyközségi jellegre való átváltoztatása törvény szerint nem indokolt. Elfogadtattott s a szervezet átváltoztatása tárgyában benyújtott kérelem visszautasított. Minthogy azonban a városi vagyonkezelés célirányosabb mederbe lenne terelendő, e tekintetbeni utbaigazítás és ennek eredményéhez képest a kedélyek megnyugtatósa végett Alispán elnöklete alatt *Máriássy Andor*, *Marton János*, *Molnár József*, *Lukács Géza* és *Szentmiklóssy Gyula* tagokból álló bizottság helyszíni működésére küldetett ki.

Tárgyalás alá vétetett Háromszék vármegyének a tisztí segéd, kezelő és szolgaszemélyzet fizetésének méltányosabb megállapítása kérdésében intézett átirata, s a közgyűlés elismerve azt, hogy a jelenlegi javadalom az illetők tisztesség megelhetésére is elégtelen, a fizetések rendezése érdemében a m. kir. belügyi miniszteriumhoz és a képviselőházhoz is feliratot intézni határozott; nemkülönbén külön felirathat kérte, hogy az alispán és főszolgabírák lótaritási és rapidijátalányát 300 frttal, a főorvosát 100 frttal, járásorvosokét és a vármegyei állatorvosokét pedig 50 frttal emelje személyenként.

Ezek után a tárgyaknak többi kevésbé fontos sorozata következett, melynek letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Hírek és vegyesek.

Kinevezés. *Dr. Kemény Andor* egri törvényszéki telekkönyvi betétszerkesztő albirót *Kemény Bertalan* helybeli nyug. tanító jeles képzettségű fiát a király a szolnoki kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatási miniszter köszönetét nyilvánította a rimaszombati takarékpénztárnak azon alkalomból, hogy az iparos tanoncziskola céljaira 120 frtot adományozott.

Eljegyzés. *Gresits Miksa* losonezi áll. főgymn. igazgató, városunk szülötte, szép és kedves leányát: *Renét* f. hó 10-ikén jegyezte el Losonezon *dr. Adriányi János* budapesti orvos. Boldogság kísérje a jegyes párt!

Kinevezés. A kassai kir. tábla elnöke *Törköly László* végzett joghallgatót, *Törköly József* közs. isk. igazgató derék fiát díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítás. *Maronits Vendel* tiszolezi lakos *Marosira* s *Gyrbá János* ugyanottani lakos *Kolozsvárira* változtatta nevét belügymin. engedéllyel.

Jövähagyás. A belügyminiszter a rimaszombati katolikus önségélyző jétekonysági egylet alapszabályait jövähagyta s a bemutatási záradékkal ellátta.

Uj segéllélekész. A helybeli róm. kath. egyházhoz az eltávozott *Politsék Rezső* káplán helyébe *Szomolnokról Gallusz Péter*, régebben osgyáni s lelkész helyezettett át.

Allamsegély. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter a *putnoki* ev. ref. elemi iskolai tanítók fizetésének pótlására évi 517 frt államsegélyt engedélyezett.

Kinevezés. *Dr. Dapsy Viktor* — városunk szülötte — a budapesti Rókus kórháznál s. orvossá léptetett elő. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy most nevezett orvostudor fivére *Dapsy Vilmos* főhadnagy — nem mint említve volt *Székesfehérvárra*, — hanem *Gyulafehérvárra* helyezettett a es. és kir. vartüzérséghez.

Vizga a földmives iskolában. A kuninzi pusztán elhelyezett rimaszombati m. kir. földmives iskolában az érzároló és gyakorlati vizsgák f. hó 23-án délelőtt és délután tartatnak, melyre az érdeklődő közönséget lapunk utján meghívja az igazgatóság.

Halálozás. A helybeli cigányzenekar régi derék vezetője — a városzserte kedvelt primás: *Dankó Kálmán* f. hó 15-ikén este kínos betegség után meghalt. Csendes természetű, rokonszenves muzsikós volt, s nagyon értette a módját annak, mint lehet a mulatók hangulatát fokozni. Nemrégiben a zenekarral *Tátra-Füredre* ment, a gyógyfürdő tiszta levegőjétől várta sorvadó szer-

vezetének javulását, azonban néhány nap alatt oly rosszul lett, hogy haza kellett jönnie, s itt csakhamar kiszenvetett. Temetése a róm. kath. egyház szertartásai szerint f. hó 17-ikén nagy részvét mellett ment végbe. A helybeli fiatalság és a zenekar, valamint a „*Fritzi Lajos zenekara*“ gyönyörű kuszorut helyeztek az ifjan elhunyt primás ravatalára, s a gyászinduló megható hangja mellett kísérték őt örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Juliális. A rzsombati vadász-társulat f. évi július hó 17-én vadászattal egybekötött juliális rendezett. A vadászaton egy özbak, egy nyest és egy róka került a vadász szenvedély áldozatául. Csak díeseretére szolgál a vadász társulatnak az, hogy az alig négy óráig tartó hajtó vadászaton 9 db öz került hajtásba, úgy látszik azonban hogy a rókapusztításra nagyobb suly volna fektetendő, mert a fáczánosban rókakomácék négyen esztek el kisebb nagyobb megsebesülés árán! Déli egy óraker aztán egybegyűlt a vadásztársaság a városból kirándult vendégekkel egy kedélyes ebéd elfogyasztására, melyet id. *Badiny Gyula*, *Madarász Pál* és *Cseh István* szakavatott szakácskeze készített s *Benyo Lajos* városi aljegyző almágyi gyöngyöző bora lelkesített. Ott voltak a vadászlakomán Rzsombat város tanácsának igen tisztelt urai, a hölgyek csoportjában pedig *Bornemisza Lászlóné*, *Ragályi Gyuláné*, *Máriássy Lászlóné*, *Lukács Gézáné*, *Vajda Andrásné*, *Marton Jánosné*, id. *Badiny Gyuláné*, *Nagy Mihályné* (nógrádi főjegyző neje) *Nagy Ferenczné*, *Klimo Jenőné*, *Benedek Gyuláné* úrnök, továbbá *Vályi Margit* és *Hedry Jolán* úrhölgyek. Pohárköszöntők sem hiányoztak; a város szeretetre méltó polgármestere a vadász társaságot, *Lukács Géza* a vadásztársaság nevében a város tanácsának tagjait, *Bornemisza László* pedig a hölgyközönséget üdvözölte; majd a később megérkezett zeneszó buzditó hatása alatt tánczra perdült a társaság, s este 10 óra táján egy kellemesen eltöltött nap emlékével távozott kiki otthonába.

Ménselajtezés. A szabadkai pusztai méntelepen a ménselajtezés f. hó 21-én esütörtökön lesz, s azon részt vesz *Fudtallah El Hedad Mihály* alezredes, debreczeni paranesnok és a földmiv. miniszterium képviselőtében *Losonezy Mihály* min. tanácsos.

Uj állami iskola. Gortva-Kisfaludon, ahol tanítóhiány miatt 28—30 gyermek évek óta ugyszölván minden oktatás nélkül nőtt fel, *Józsa Antal* vármegyei kir. tanfelügyelő állami iskolát szervezett. A dologi kiadásokat az ev. ref. egyház, a személyi kiadásokat pedig az államkincstár fedezi. Az erre vonatkozó szerződést a napokban kötötte meg kir. tanfelügyelőnk a presbiteriummal és *Molnár József* ügyvéddel, mint az egyházmege kiküldöttjével. Ezzel az ujonnan szervezett s a jövő évben vagy még az idén megnyitló állami iskolák száma 28-ra emelkedett vármegyénkben.

Baleset a vasutnál. Tiszolezon f. hó 16-án csaknem végzetes baleset történt, melynek áldozata ifju *Kuruczay József* 26 éves, kocscitoló a helybeli közkórházban még most is élet-halál közt lebeg. A vizgáztalan vasuti alkalmazott ugyanis az esti vonatnál a tolatásnál működött, s mikor a kocscikat össze akarta csatolni, a sínpar közre esett oly szerencsétlenül, hogy az elindult kocsikereke mindkét lábát összezúzta. Az egyik alszarát kettétörte, s ezt és a másik lábátövéit iszonyuan összeroncsolta. A sulyosan sérült embernek az első segélyt *Dr. Schwarz* tiszolezi pályorvos nyújtotta, s nyomban beszállította a közkórházba, hol amputálni kellett az úszkösödésnek indult végtagot.

Ritka becsületesség. Sokat összeírnak és beszélnek manapság arról a themáról, hogy mily romlott ez a mai társadalom és hogy ebben mily önzök, kapzsiak és pénzvágyók az emberek. Lehet, hogy így van, ámde hálistennek az is bizonyos, hogy akadnak még ma is nagy számmal oly tiszta, becsületos, önzetlen jellemű férfiak, akik nem sóvárognak a más pénze után, sőt ha véletlenül a zsebükbe kerül, hát visszaadják azt jogos tulajdonosának. Ilyen véletlen folytán jutott a minapában egy fölösleges százas bankóhoz vármegyénk valamelyik postahivatalánál egy előkelő nagyiparos, akinek a szolgálatot teljesítő postatiszt a gyors munka közben 100 frttal többet adott vissza egy ezres bankóból, mint dukált. A derék uri ember azonban csakis 5—6 napi gondolkodás után győződött meg e számolási hibáról, mikor már a szerény fizetésű postáson be is egzekváltak a hiánylatot. Mily nagy volt tehát e szomorodott színű postatiszt öröme, mikor egyszer egy úr azzal állit be hozzá: ime hoztam önnek egy százasat, amelyet én magamnál nem tarthatok, mert az én kezemet csak a becsületos munka utján szerzett tiszta pénz érintheti. Ez a mondás legszebben jellemzi az önzetlen férfit, aki nemesak megtanulta, hanem mély igaz vallásossága erejénél fogva meg is tartja a tiz paranesolat minden intelmét. Nevét nem írjuk ki, mert szerénysége tiltakoznék ez ellen, tétét azonban, mely önmagát díeséri, mint élő czáfolatot állitjuk azon einikusok elé, akik azt hirdetik, hogy a mai társadalomban már nincsenek is többé önzetlen tiszta catoí jellemek?

Megtért sertések. Lapunk mult számában megírtuk, hogy *Szeverényi János* 9 sertése eltűnt. A helybeli rendörség rájött, hogy a sertések a város erdejébe tévedtek, s ott kedélyesen éltek világukat. Gazdájuk tehát nyugton alhatik.

Baleset építkezésnél. Feleden f. hó 18-ikán az ottani bíró uj háza tetőzetének készítése közben *Nagy Pál* ácssegéd a magasból lepottyant oly szerencsétlenül, hogy esésközben egy karóra esett, s azon függve maradt. A sérültet beszállították a helybeli közkórházba.

Érdekes tévedések. Egy szomszédos vármegyében megtörtént, hogy az *átlatorvosnak* szóló táviratot valami kezdő távirógyakornok az *árvászeknek* címte, s kiküldte egy sertésvészben elhullott ártány boncolásához az árvászeki elnököt. A tréfás elnök persze nagyot nézett a távirat olvasásakor s jóízűt mosolygott rajta. Az sem utolsó tévedés volt, mikor ugyanott megtörtént, hogy a mérnök táviratozott a feleségének, küldendé ki a vorathoz *Széplakival* a szükséges iratokat s a sürgönyt ugy reprodukálta a fiatal tiszt, hogy a feleség küldje ki a *szép lánygyal* az iratokat az állomásra *Si non e vero* . . .

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Selyem damaszt 75 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabőr és vämmentesen valamint házhoz szállitva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, Henneberg G. selyemgyárai** (ca. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** — Magyar levelezés. Svajczba kétszeres leaélbélyeg ragasztandó

Tanuloul.

Stech Kálmán kereskedésébe Rimaszombatban egy 13—14 éves kellő iskolázottsággal bíró ifju tanuloul azonnal felvétetik.

Eladó dogge-kutya.

Egy tisztavérű dán dogge-kutya, 3 éves, dressirozott, 78 cm. magas; mérsékelt árban eladó **id. Róth Lajosnál.**

Hirdetmény.

534. sz. — A nagymélt. keresked. m. kir. miniszterium az 1898. évi június hó 3-án kelt 30391. számú rendeletével a **budapest-vác-kassai állami közut** 177—178. km szakaszán levő **61. számú hid** helyreállítását 1563 frt 53 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkák készítésének biztosításá céljából az **1898. évi augusztus hó 1-ső** napjának d. e. 10 órájára a rimaszombati kir. állam építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 10% ának megfelelő bánatpénz esatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlatokban az árleengedési vagy árfelemelési százalékok számokkal és betűkkel világosan kiírandók. Kir. államépítészeti hivatal.

Rimaszombat, 1898. évi július hó 15-én.

Bodor, kir. mérnök.

3424. sz.
P. 898.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint bányabíróság közhírré teszi, hogy a rimamurány salgótarjáni vasmű részvénytársaság által Gömör vármegyében **Rákos község** területére a társaság tulajdonát képező bányatelep és ahhoz tartozó út nagyjobbitására, valamint Gömör vármegyében **Szirk községben** a társaság tulajdonát képező sodronypálya és bányaműveletek megkezdésére és folytatására szerzett földterületekről készített mérnöki munkálatok, kimutatások és térképeknek az ált. bányatörv. 117. és 118. §§ aiban foglalt intézkedések figyelembe vételével eszközöndő bírói meghitelesítésére és a tárgyalás megtartására határnapul **1898. évi szeptember hó 13-nak** délelőtt 10 órája a helyszíne **Rákos községbe** a társulati bányatelep irodájába és folytatólag **Szirk községbe**, illetve a vashegyi bányatelep irodájába kitűzetett.

Miről a kir. törvényszék az érdekelteleket azzal értesíti, hogy jogukban áll a hitelesítendő munkálatokat a nagyrözei kir. járásbíróság tkönyvi osztályánál és a rimaszombati kir. törvényszéknél megtekinteni s észrevételeiket a tárgyalásnál előterjeszteni, továbbá, hogy az érdekelte felek elmaradása a hitelesítési eljárást akadályozni nem fogja.

Kir. törvényszék Rimaszombatban, 1898. július hó 12-én.

Langhoffer,
kir. törvényszéki jegyző.

Kubinyi,
kir. törvszéki elnök.

Hirdetmény.

627. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dr. Krausz Gyula** rimaszombati ügyvéd végrehajthatónak **Varga Józsefné sz. Komjáthi Mária** rimaszombati lakos végrehajtást szenvedő elleni 10 frt 31 kr. hátralékos tőke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz 144 § a s következő § ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat városban fekvő s a rimaszombati 100. sztjkben A. I. 1—2. és 4. fokrszám 1156., 1159., 1335., 2111., 2112., 2113. hrsz. a. foglalt ház és kertből álló B. 1. a. **Varga Józsefné** szül. **Komjáthi Mária** tulajdonául bejegyzett ingatlanra 772 frt kikiáltási árban elrendelt s annak megtartására határnapul **1898. évi július hó 28-ik** napjának d. e. 10 óráját ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségébe tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át vagyis 77 frt 20 krt készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1898. évi április hó 13-án.

Vozáry, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

A Gömörmegyei fehér kereszt és a Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesülete felügyelete alatt álló **gömörmegyei gyermekmenedék-ház** választmánya ezen menedékháznál alkalmazandó

felügyelőnöt

fel fogadni öhajtván, felhívja ez uton azokat, akik ezen évi egyszázhusz forint fizetés, természetben egyszobából álló lakás, egy kis udvar, kert, fűtés és világítással járó javadalmazást elnyerni öhajtják 50 évesnél nem idősebb, irni olvasni tudnak, s magukat a **Kern Adolfné** úrnőnél megtekinthető szolgálati teendők elvégzésére kötelezik, miszerint szóval vagy írásban folyó év augusztus hó 15-ig alólírott nál jelentkezzenek.

Rimaszombat 1898. július hó 16.

Dr. Löcherer.
igazgató.

1-2

Csödvagyon eladási hirdetmény.

Vagyonbukott **Kohn Armin** nagyörözei kereskedő esődtömegéhez leltározott, a esődletlár 2-457. tétele alatt felveit rőfös-, divat- és fűszerárú raktár, valamint a házi berendezés zárt ajánlat utján értékesítése a esődválasztmány által elhatároztatván, felhívják venni szándékozók, hogy 500 ftt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat **1898 évi július hó 30-ik napjának délutáni 5 órájáig Dr. Krausz Gyula rimaszombati ügyvéd** h esődtömeggondnokhoz benyújtani sziveskedjenek.

Az áruraktár leltári becsértéke a butorokkal együtt 5457 ftt 59 kr.

Az áruraktár és a részletes leltár Nagyöröcén alólírt tömeggondnok ur közbenjöttével megtekinthető.

Az ajánlatok elfogadása fölött a esődválasztmány **1898. évi július 31-én d e. 10 órakor Rimaszombatban** a kir. törvényszék pertárában megtartandó ülésében fog határozni, esetleg ugyanakkor nyilvános árverést tartani.

Az elfogadott ajánlat benyújtója vagy a nyilvános árverési vevő köteles a vételárat azonnal készpénzben kifizetni és az áruraktárt 3 nap alatt kiüríteni.

Nagyöröcén, 1898. évi július hó 12.

Dr. Hozáczy Ferencz,
esődtömeggondnok.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Mező-utcza 25. száma** alatt levő 3 szoba, konyha, éléskamrából álló ház a hozzá tartozó 268 □ öl területű kerttel együtt örökáron eladó. — Értekezhetni **Csernay Dániel** tulajdonossal.

Hirdetmény.

2282. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtónak **Fazekas Lajos** zsiپی lakos végrehajtást szenvedő elleni 600 ftt tőke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §. s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Zsíp községben fekvő s a zsiپی 42. szíjkyben A. I. 1-19 sorszám alatt foglalt Fazekas Lajos zsiپی lakos tulajdonát képező 1/2. urbéri birtokra s az ezután járó urbéri legelő illetőségre az 1910 fttban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1898. évi szeptember hó 13-ik** napjának d. e. 10 óráját Zsíp községben a község házánál tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át azaz 191 forint készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42 §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1898. évi június hó 17-én.

3-3

Vozáry, kir. tszéki bíró.

2365. sz.

Arverési hirdetmény.

Szab. Rimaszombat r. t. város tulajdonát tevő kir. pénzügyigazgatóság alólírt Főtéri jobb- és baloldali fölszíni bolthelyiség, lakás és melléképülete összesen vagy egyenként elkülönítve 1899. év május hó 1-étől 6 — hat — évre bérbe adatik.

Felhívják a bérleni kívánók, hogy az iránti írásbeli, a meghatározott bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat folyó évi **augusztus hó 22-ik** napjának d. e. 12 órájáig a polgármesteri hivatalnál, hol az árverési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők, adják be.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1898. évi június hó 24-én tartott üléséből.

2-2

Szabó György, polgármester.

Hirdetmény.

250. sz. — Alólírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1898. évi 2486. számú végzése következtében **Dr. Szeless Ödön** által képviselt **Gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank** javára **özv. Holló Pálné** ellen 250 ftt s jár erejéig 1898. május 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 550 fttba, becsült ökrök, sertéseköl álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak

V. 7298. számú végzése folytán 250 ftt tőkekövetelés, ennek 1898. évi febr. hó 18-ik napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 40 ftt 39 krban bírólírag már megállapított költségek erejéig Harmaczon alperesnél leendő eszközésére **1898-ik évi augusztus hó 10-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kítűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériatett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1898. évi július hó 15.

Kovács Géza, kir. bír. végrehajtó.

KOHN ALBERT fakeskedő Rimaszombat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint nagy és igen **előnyös** bevásárlásaim folytán raktáram **túl lett halmozva faanyagokkal** és ennek folytán az eddigi áraimat **jóval olcsóbbra leszállítottam**, miről nálam a tisztelt vevőközönség bármikor **meggyőződhet.**

Egyszersmind a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlom, hogy nálam mindenkor gazdasági gépek, eredeti Gubiez-ekék, kátrány-lemezek, zsaluhsányi eserép és téglák, salgó-tarjáni és czeenteri kőszemek, tölgyfapallók és kerítéshez való tölgyfa oszlopok és mindennemű mezőgazdasághoz szükséges anyagok **igen jutányos árban részletfizetésre is** kaphatók.

Egyben tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az 1831-ben alakult és **143 millió o.-m. é. kor.** alaptőke és készpénzbeli tartalékok felett rendelkező

es. kir. szabad. triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali)

gömörmegyei főügynökségét bírom, és az előforduló mindennemű **tűzbiztosítást**, épületek-, takarmány- és aratási készletekre ugyszintén törzsbiztosításokat és egyéb ingóságokat nálam a **legolcsóbb díjtételek** mellett biztosításra elfogadok.

Elfogadok továbbá **életbiztosításokat** minden módozat szerint, valamint **jég- és baleset ellen való biztosításokat a lehető legolcsóbb és legjobb feltételek** mellett.

Magamat a n. é. vevőközönség figyelmébe ajánlva és eddigi szives pártfogásukat megköszönve maradtam

teljes tisztelettel

KOHN ALBERT, fakeskedő
és az Assicurazioni Generali gömörmegyei főügynöke.

5-26

Uj üzlet a megyeháza mellett!

ÜZLETMEGNYITÁSI JELENTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Rimaszombatban a **Kossuth-utcza sarkán, a megyeház átellenében** (Kern-féle ház) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Órás- és ékszerész-üzletet

nyitottunk. — Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt raktárunkat: **fali-, inga-, arany és ezüst zsebórákból.** — Arany, ezüst és gyémánt **ékszerekből;** uri és női **arany-láncok, karkötők, fülfüggők, mellűk** stb. Valódi **ezüst evőeszközök, gyertya-tartók, gyümölcs-tálak** stb.

Nagy raktár mindennemű china-ezüst árukból

a legjutányosabb áron kaphatók.

Mindenféle **órák és ékszerek javításai** jótállás mellett elvállaltatnak és gyorsan eszközöltetnek. — **Törött és régi aranyak becséréltetnek.**

A nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Tigerman Adolf és Enyedi Miksa,
órákos és ékszerészek.

2-2

A m. kir. államvasutak pályaoírása!

FLEISCHER és TÁRSA

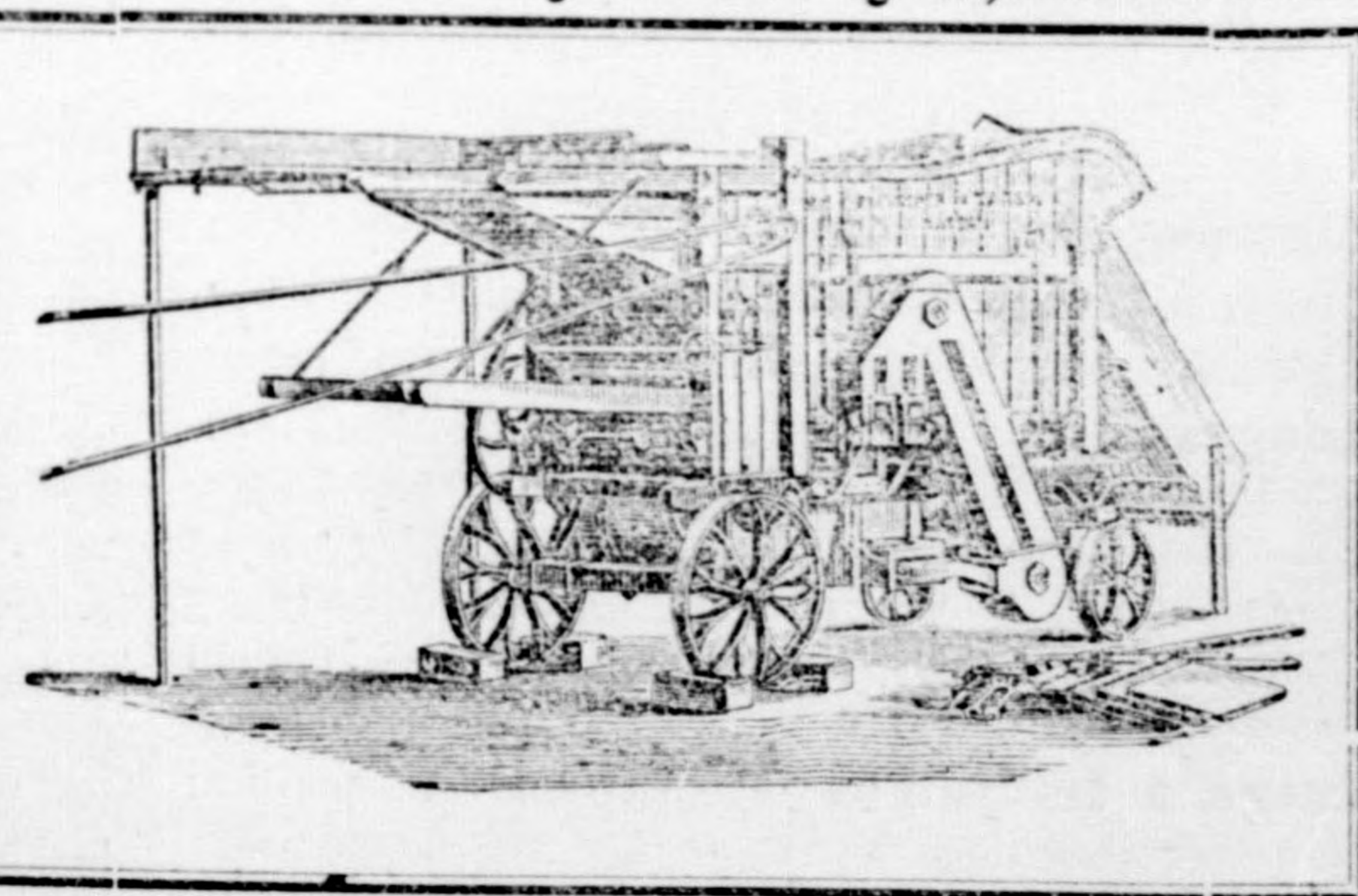
gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utcza 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jöhírnevű gépeit a **közeledő nyári idényre**, nevezetesen:

Cseplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kezi- és éplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy a nélkül. **Backer- és nagtár-rostált**, továbbá mindennemű **szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat.** Szeszyár-berendezéseket, m. p. **Henze-főzők, kavaró-készülékek, maláta- és burgonya-zuzókat, malomberendezéseket.** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk állandóan. **Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődéknk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

4-6